Epilepsiforeningens konference 2026

Oplæg

U*ddannelses- og erhvervsudfordringer og hvordan afhjælper man det?”*

Fredag den 12. juni 2026

Kl. 13.45-14.15
og
Kl. 15.30-16.00

Ved Brian Langeskov,
Specialrådgivning om Epilepsi

Brian Langeskov
Socialfaglig konsulent og VISO-Kas Specialist indenfor epilepsiområdet.

Ansat i Specialrådgivning om Epilepsi, Filadelfia.

Pjecer

Podcast

Specialrådgivning om Epilepsi, Filadelfia

En **landsdækkende** rådgivning!

- Fagpersoner
- Personer med epilepsi (børn, unge og voksne)
- Pårørende mv.

Finansieret af Social- og Boligstyrelsen!

Der behøves ingen tilknytning eller henvisning til Filadelfias Epilepsihospital for at benytte vores rådgivning!

Kontaktoplysninger

Emner for dagens oplæg

Vent venligst med spørgsmål til sidst!

- Præsentation
- Hvordan ser det ud med i dagens DK med uddannelse og beskæftigelse for personer med handicap?
- Hvilke uddannelsesproblematikker møder vi i vores rådgivning?
- Hvilke beskæftigelsesproblematikker møder vi i vores rådgivning?
- Årsager til disse problematikker!
- Hvordan kan vi forsøge at afhjælpe uddannelses- og beskæftigelses-problemer?
- Tak for i dag!

Hvordan ser det ud indenfor uddannelse og beskæftigelse for personer med et handicap?

”46% af unge med handicap har ikke fuldført en ung domsuddannelse som 25-årige, viser en ny analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd foretaget for Danske Handicaporganisationer. Til sammenligning er det kun 15,4% af mennesker uden handicap, der mangler ungdomsuddannelse som 25-årig.”

”46.000 unge i alderen 15-24 år er uden job og uddannelse. Af dem har 40 procent et handicap, Hvilket svarer til 18.810 unge, viser en analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd(AE) fra 2022.”

”En ny undersøgelse udgivet i december 2025 fra VIVE – *Handicap og beskæftigelse 2024* – viser, at mennesker med handicap fortsat har markant lavere beskæftigelse end personer uden handicap!”

”Mange oplever udfordringer med at finde job
37 pct. af mennesker med handicap har i høj eller nogen grad oplevet udfordringer med at finde et arbejde. **Udfordringerne er særligt udbredte blandt personer med kognitive handicap (58 pct.)** og psykiske handicap (53 pct.), hvilket understreger, at visse grupper er særligt udsatte i mødet med arbejdsmarkedet!”

Uddannelsestiden kan for en del unge med epilepsi være yderst krævende!

”Vil bare være som alle andre unge og kunne klare sig på lige vilkår som deres venner og veninder.”

Lidt groft tegnet eksempel på et ungdomsliv

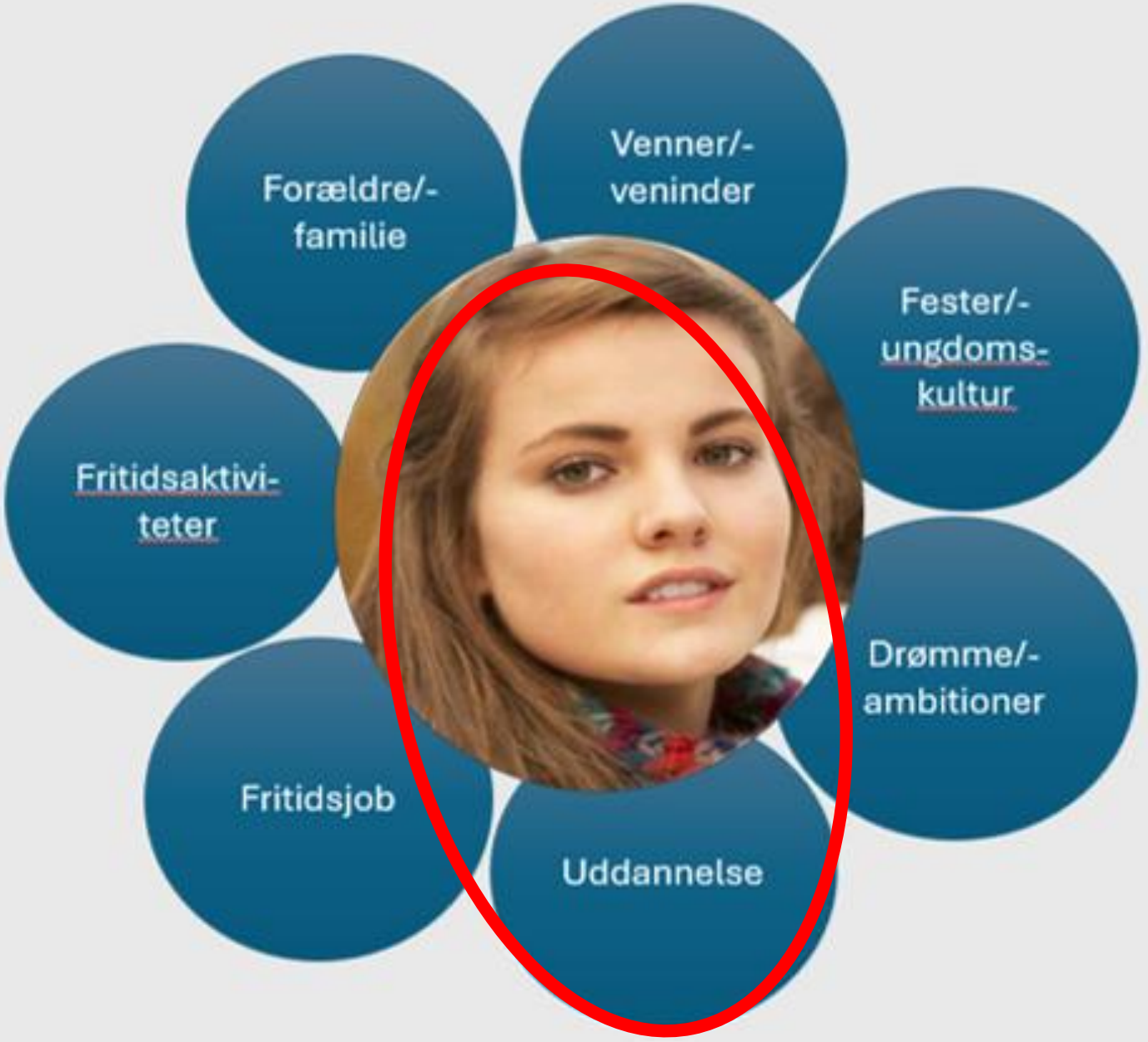

Hvilke uddannelsesproblematikker møder vi typisk i vores rådgivning?

Svært ved at følge undervisningen

Svært ved gruppearbejde

Fravær pga. anfald mv

Manglende overskud til lektier og opgaver

Eksamens-situationer, former/vilkår

Dumper eksamener, som skal bestås

Svært ved at gennemføre praktikker på fuld tid!

Manglende støtteordninger

Manglende viden om støtteordninger og særlige eksamensvilkår

Manglende støtteordninger i praktik

Manglende afklaring af kognitive vanskeligheder/funktionsevnen

Manglende viden om epilepsi, herunder de usynlige vanskeligheder! Lærerne, støttegiverne og den studerende

Manglende fleksibilitet i uddannelses-systemet

Afslag på Handicap Tillæg (SU)!

Arbejdslivet kan for en del voksne med epilepsi være yderst krævende og fylde stort set alt!

‘Har man usynlige vanskeligheder, kan det give beskæftigelsesmæssige problemer enten i et konkret jo, eller på arbejdsmarkedet generelt! Problemerne kan have konsekvenser for familielivet mv.’

Lidt groft tegnet eksempel på et voksenliv

Hvilke beskæftigelsesproblematikker møder vi typisk i vores rådgivning?

Kørselsforbud!
Til og fra job!
I jobbet!

Farligt arbejde eller 'alene arbejde' ift. epilepsien

Manglende støtteordninger

Manglende viden om epilepsi, herunder de usynlige vanskeligheder! Arbejdsgiver, kollegaer, kommune og lønmodtageren

Fravær pga. anfald mv

Svært ved af få job med epilepsi

Manglende viden om relevante støtteordninger

Svært ved at arbejde på fuld tid – nedsatte ressourcer

Må skifte arbejdsområde på grund af epilepsien

Manglende afklaring af kognitive vanskeligheder/funktionsevnen

Manglende fleksibilitet på arbejdsmarkedet til at ændre arbejdsfunktioner

Svært ved at klare opgaver, tempo, larm og støj!

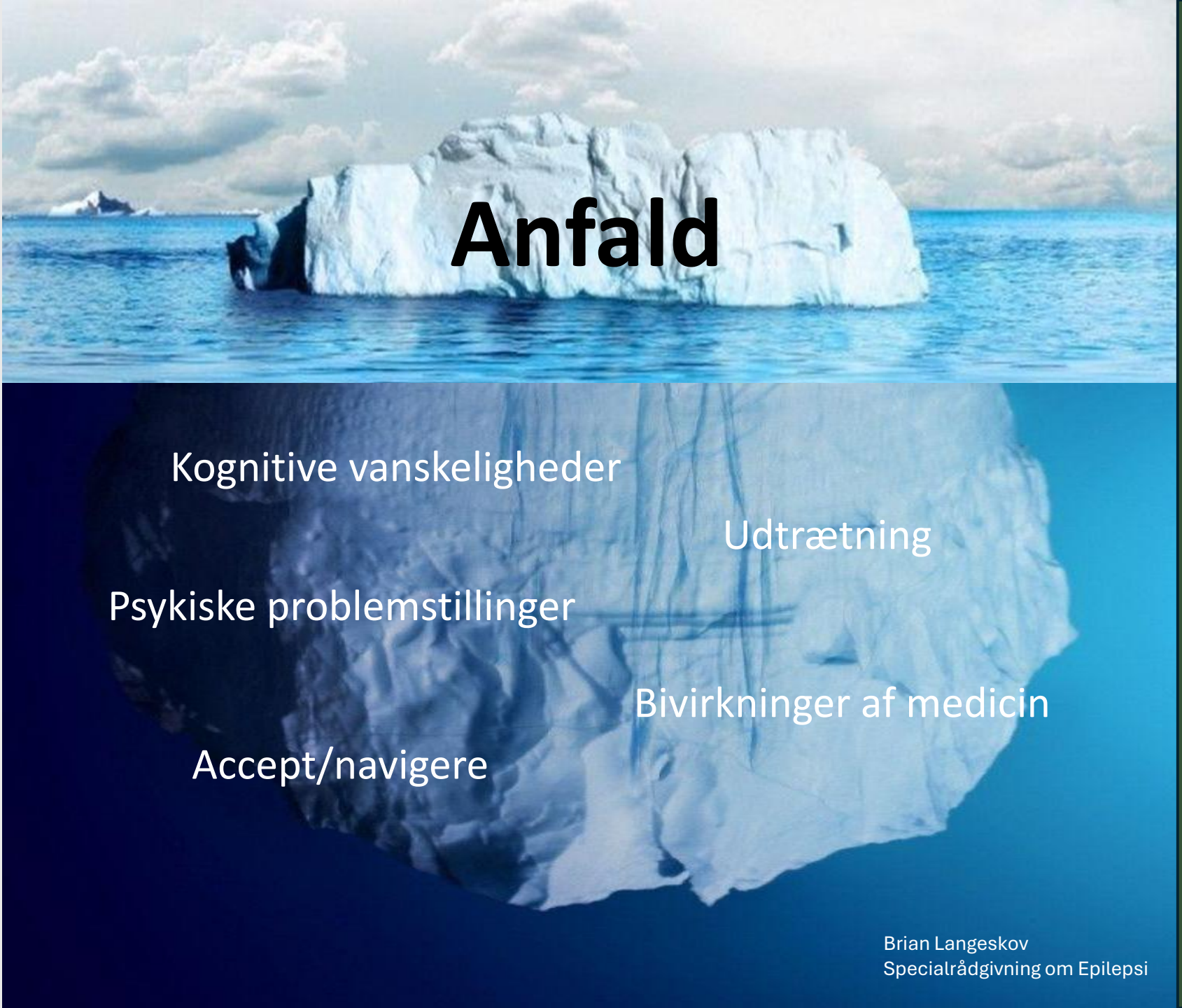

Brian Langeskov
Specialrådgivning om Epilepsi

Vigtigt at epilepsien er udredt!

- ✓ **Det gælder både anfald, men også de usynlige vanskeligheder som ligger under overfalden, hvis der er mistanke om problemer!**
- ✓ **Der kan godt være usynlige vanskeligheder tilstede, selv om en borger med epilepsi er anfalds fri!**
- ✓ **Vigtigt med helhedssyn på epilepsi og tænke funktionsevne begrebet ind.**
- ✓ **Funktionsevne** er en persons fysiske, psykiske og sociale evne til at klare hverdagens gøremål og deltage i samfundslivet.

Anfald

Kognitive vanskeligheder

Udtrætning

Psykiske problemstillinger

Bivirkninger af medicin

Accept/navigere

Brian Langeskov
Specialrådgivning om Epilepsi

Kognitive vanskeligheder:

- *Hukommelse*
- *Koncentration og opmærksomhed*
- *Overblik, planlægning og initiativ – eksekutive vanskeligheder*
- *Træthed, udholdenhed og reaktionsevne, tempo*

Udtrætning:

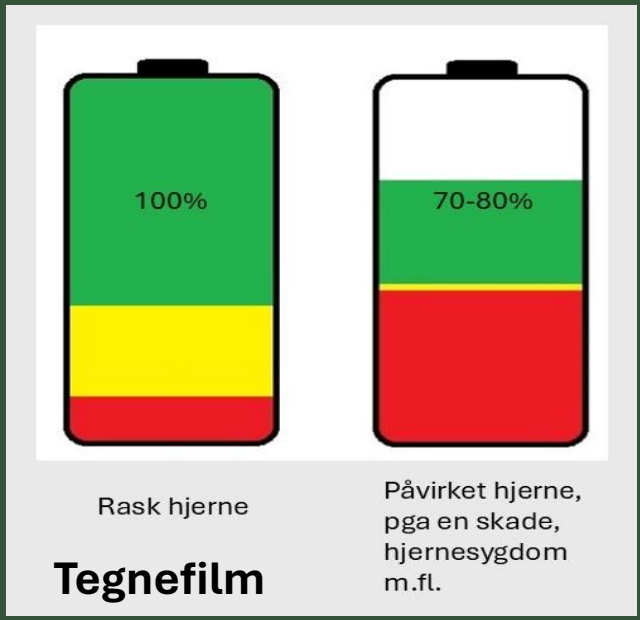

Problemerne skyldes ofte samspillet mellem epilepsien og omgivelserne/rammerne

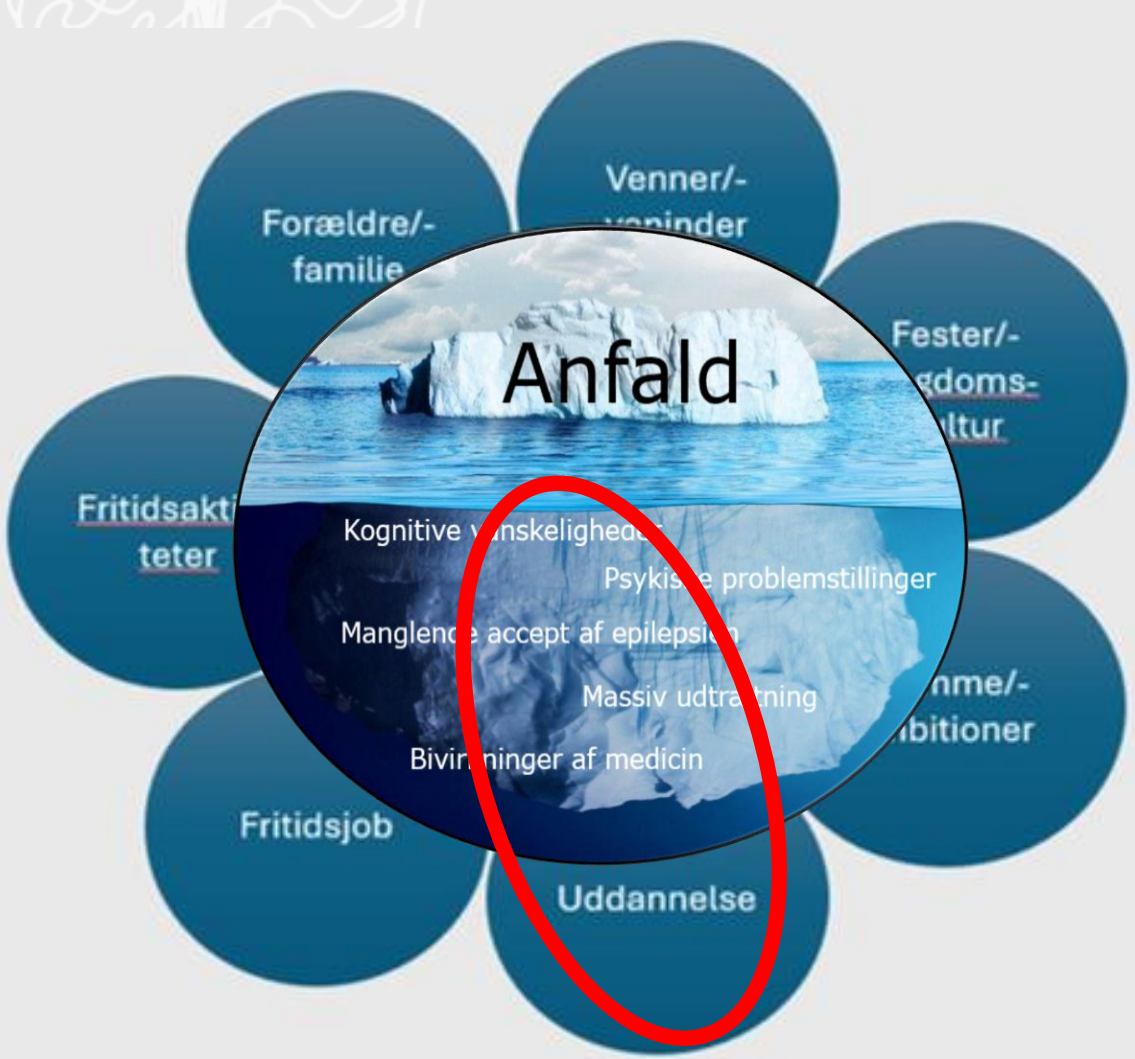

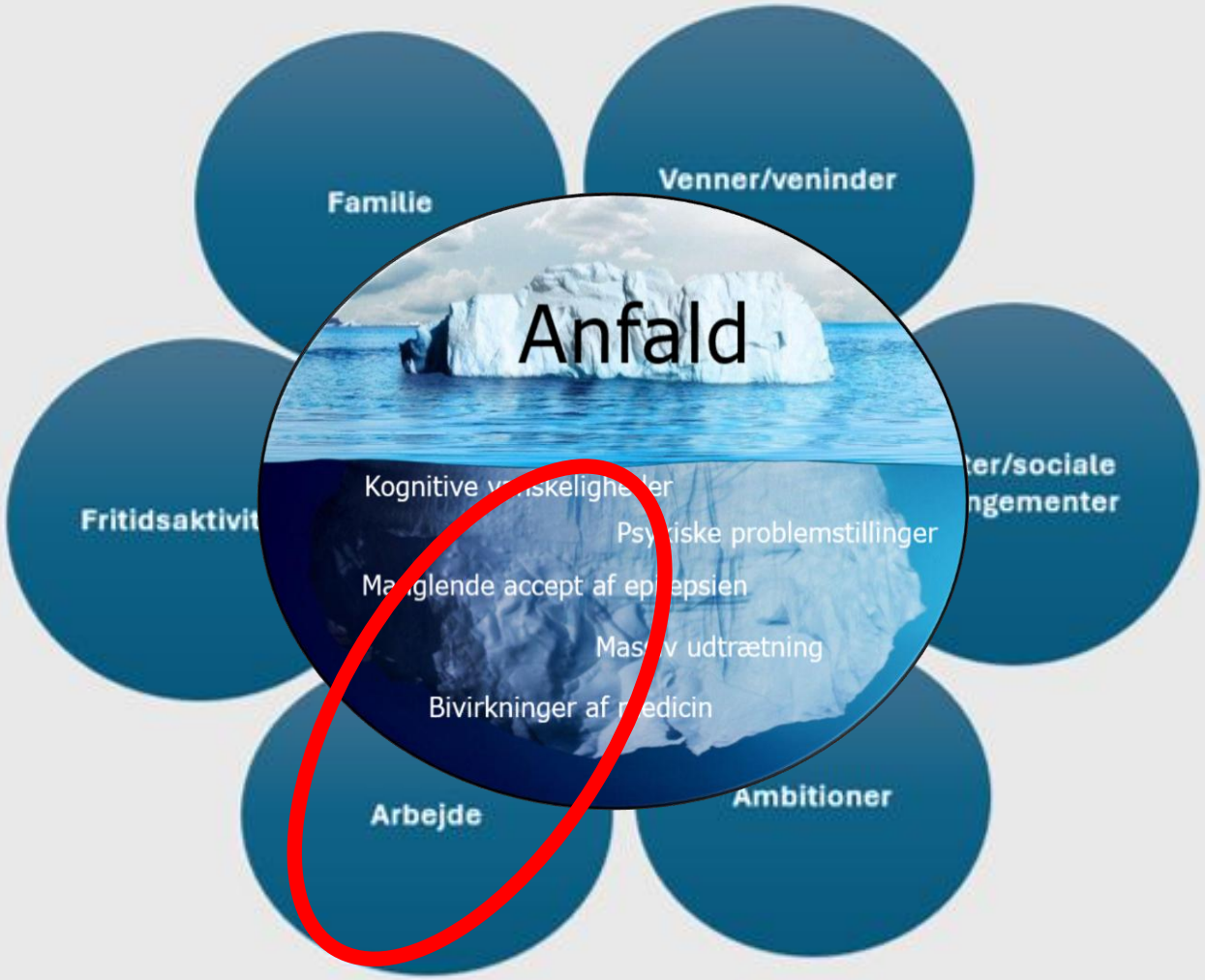

Hvordan kan vi afhjælpe og forebygge nogle af disse uddannelsesvanskeligheder?

En stor del af vanskelighederne på uddannelsesområdet, skyldes ofte:

- **manglende afklaring** eller **viden/erkendelse** af de usynlige vanskeligheder!
- **manglende viden om støttemuligheder** på uddannelsen!
- Hvilken konkret støtte har den studerende behov for på studiet?

Viden om epilepsi og usynlige vanskeligheder

- **Neuropsykologisk undersøgelse**
- **Vurdering af udtrætning/samlede ressourcer**

Snak med behandlingsstedet om mulighed for ovenstående eller henvisning til andre, som kan foretaget udredning af funktionsevnen!

Viden om støttemuligheder på uddannelsesområdet

- **SPS** – Specialpædagogisk støtte
- **Handicap-tillæg (SU)** – hvis man ikke kan arbejde ved siden af sit studie.

'**Studiestart, eksamen og praktik er kritiske tidspunkter for studerende med funktionsnedsættelser,** undersøgelse fra EVA nov. 2025'

Typiske støttemuligheder for studerende med neurologisk funktionsnedsættelse

Faglige støttetimer

Faglige støttetimer, kan understøtte den studerendes **overblik og struktur i en faglig sammenhæng**.

Støtten er et supplement til den faglige indlæring, der sker i undervisningen, i gruppe- og projektarbejde, i forbindelse med opgaveskrivning og i forbindelse med praktikken, hvis det er en del af uddannelsen.

Studiementor

Studiementor kan understøtte den studerendes **sociale og praktiske** kompetencer.

Støtte den studerende i at opdele semesterets opgaver i overskuelige delopgaver, tage kontakt til relevante undervisere og give en introduktion til at finde rundt i studiemiljøet.

Hjælpemidler

Elever og studerende med en neurologisk funktionsnedsættelse kan i nogle tilfælde få bevilget hjælpemidler.

Studiematerialer fra Nota

Styrelsens leverandør af tilrettelagte studiematerialer er Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder (Nota). Studiematerialer til oplæsning af fagtekster.

Er der praktikforløb i uddannelsen er det vigtigt at drøfte med SPS-vejleder, behovet for støtte i praktikken!

Handicaptillæg - SU

Nedsatte ressourcer i form af **kognitive vanskeligheder og udtrætning** kan betyde, at flere studerende med epilepsi ikke har ressourcer til at påtage sig et fritidsjob enten (5-6 timer) i weekender eller fuldtid i ferie. **https://www.su.dk/handicaptillaeg**

Typiske problemer:

- Epilepsidiagnosen alene giver ikke anledning til bevilling af handicaptillæg.
- Funktionsnedsættelsen er ikke lægefagligt dokumenteret i en grad, som viser at man ikke kan påtage sig et studiejob i førnævnte timer.
- Typisk er der ikke foretaget neuropsykologisk undersøgelse, som påviser eventuelle kognitive vanskeligheder.
- Hvis der er lavet en undersøgelse, så viser denne undersøgelse ikke nødvendigvis, at den studerende har udtrætning som et væsentlig problem. Udtrætning er ofte årsagen til, at den studerende ikke kan påtage sig et job ved siden af studiet. Alle ressourcer er brugt på undervisningen på studiet!
- Flere studerende har haft job forud for et studie, som viser at man godt kan påtage arbejde. Det som ikke ses er, hvordan den studerende har haft det, når de er kommet hjem fra dette job!

Arbejdsmarked og epilepsi!

Hvordan afhjælper vi vanskelighederne?

Hvordan kan vi afhjælpe og forebygge nogle af disse beskæftigelsesvanskeligheder?

En stor del af vanskelighederne på beskæftigelsesområdet, skyldes ofte:

- **manglende afklaring** eller **viden/erkendelse** af de usynlige vanskeligheder!
- **manglende viden om støttemuligheder** på arbejdsmarkedet/samfundet!

Viden om epilepsi og usynlige vanskeligheder

- **Neuropsykologisk undersøgelse**
- **Vurdering af udtrætning/samlede ressourcer**

Snak med behandlingsstedet om mulighed for ovenstående eller henvisning til andre, som kan foretage udredning af funktionsevnen!

Viden om støttemuligheder på beskæftigelsesområdet

- **I ordinært job, personlig assistance, § 56 aftale m.v.**
- **Fleksjob**
- **Førtidspension**

Typiske støttemuligheder på beskæftigelsesområdet?

Ordinær beskæftigelse	Fleksjob	Førtidspension
• 37 timer • **§ 56 aftale** • **Mentorordning** • **Personlig assistanceordning** *(også til fritidsjob)* • Isbryder-ordning • Fortrinsadgang • Hjælpemidler	• Nedsat arbejdsevne • Ordinære arbejdsmarked, men med nedsat tid med rette skånehensyn • § 56 aftale • Mentorordning • Personlig assistanceordning • Hjælpemidler	Indtægtsgrundlag sikret Mulighed for skånejob

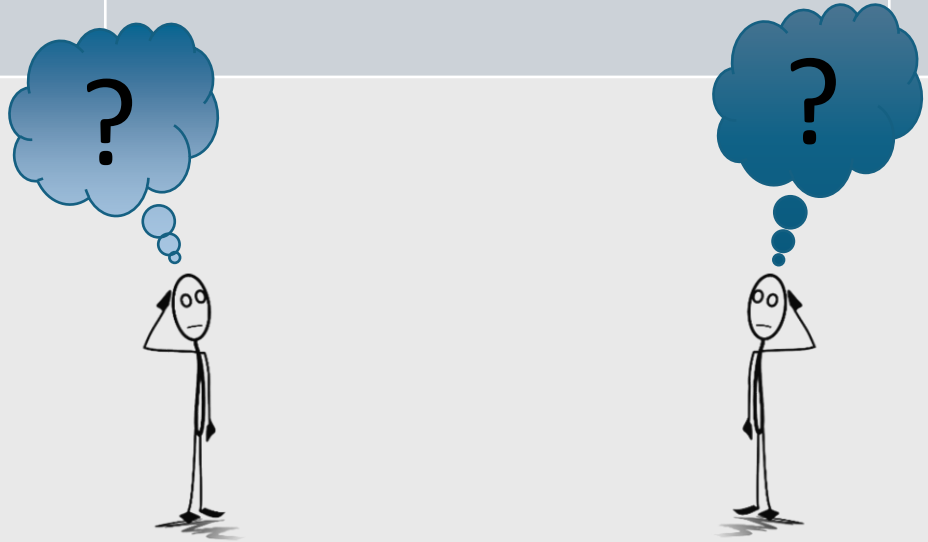

Typiske støttemuligheder for lønmodtagere på arbejdsmarkedet

Personlig assistanceordning

Personlig assistance ordning er en såkaldt handicap kompenserende ydelse.

Er der fx vedvarende problemer med at strukturere sit arbejde eller er der en arbejdsopgave, som ikke kan udføres på grund af epilepsien, kan der efter ansøgning ydes en såkaldt personlig assistanceordning.

Hvis arbejdet er uforeneligt med epilepsien, kan der ikke ydes personlig assistance.

§56-aftale

Epilepsi giver ofte anledning til fravær i forbindelse med anfald. Her vil der typisk være tale om enkeltstående fraværsdage/flere dage (afhængig af anfaldets karakter). Det skal forventes, at epilepsien vil give mindst 10 sygefraværs dage på et år.

Arbejdsgiver får normalt refusion (sygedagpengesats) fra kommunen, når du har været syg i 30 kalenderdage. Når der er lavet en § 56 aftale, kan din arbejdsgiver få refusion allerede fra din første sygedag, når du har fravær på grund af epilepsien.

Fleksjob

Kommunen kan give tilbud om fleksjob til personer, som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet pga. en **varig og væsentlig** begrænset arbejdsevne. I fleksjobbet tages der hensyn til, at medarbejderes arbejdsevne er begrænset i form af skånehensyn, og kommunen udbetaler et tilskud til lønnen, der kompenserer for den nedsatte arbejdsevne.

Ved epilepsi vil det ofte være nedsatte ressourcer på grund af anfald, kognitive vanskeligheder, samt udtrætning, som giver anledning til fleksjob.

Tak for i dag!

Kontaktoplysninger til Specialrådgivning om Epilepsi, Filadelfia

I er også velkomne til at tage et visitkort!